

MOST AKKOR AZ ÚR MONDJA VAGY NEM AZ ÚR MONDJA?

SZABADOS ÁDÁM

A korai egyház az újszövetségi iratok tekintélyét elsősorban az apostolok Krisztustól kapott tekintélye miatt fogadta el. Az apostolok Krisztus különleges felhatalmazásával bíró küldötteként leveleikben az Úr szavát vetették papír(usz)ra. Pál apostol félreérthetetlenül szögezi le a korinthusiaknak, hogy amit ír, az az Úr rendelkezése. „Ha valaki azt tartja magáról, hogy próféta vagy Lélektől megragadott ember, tudja meg, hogy amit nektek írok, az az Úr parancsolata. És ha valaki ezt nem ismeri el, ne ismertessék el.” (1Kor 14,37-38) Erre a tekintélyre utal az a metafora is, hogy az apostolok az egyház alapja (Ef 2,20 és Jel 21,14). Az Újszövetség az Ószövetséghez hasonlóan ezért legfőbb tekintéllyé vált Isten népe számára, melynek minden más tekintély (legyen az tudomány, egyház, vagy saját értelmünk) alá van vetve. A Biblia legfőbb tekintélyét megerősíti a Szentírás ihletettségéről szóló tanítás is (2Tim 3,16), melynek hatálya alá esnek az apostoli iratok, beleértve Pál leveleit (2Pt 3,15-16).

Ehhez képest meglehetősen furcsának tűnik, amikor Pál a korinthusiaknak azt írja: „A többieknek pedig én mondom, nem az Úr: ha egy testvérnek hitetlen felesége van, aki kész vele élni, ne bocsássa el.” (1Kor 7,12) Ezt megelőzően a 10. versben pedig azt írja: „A házasoknak pedig nem én parancsolom, hanem az Úr, hogy az asszony ne váljon el a férjétől.” Míg a 14. rész végén Pál azonosítja a rendelkezéseit az Úr akaratával, itt különbséget tesz az Úr szava és saját rendelkezése között. Vajon miért? És mit jelenthet ez? Hogyan kell értenünk ezt a furcsa ellentmondást? Akkor azok a szavak, melyeket Pál a felemás igában élő házasoknak mond, nem ihletett igék?

Az egyik lehetséges megoldás a dilemmára az, hogy a 12. versben adott tanács is ihletett, de az ihletettség arra vonatkozik, hogy Pál ihlet alatt mondja ki saját rendelkezéséről, hogy nem ihletett. Tévedhetetlenül állítja, hogy a tanácsa nem tévedhetetlen. Az apostol szavai ihletett szavak, kivéve azokat, melyekről ő maga mondja, hogy nem ihletett szavak. Ezt támaszthatja alá az, hogy a fejezetben később is úgy ad egyes kérdésekben tanácsot, mint hitelt érdemlő ember (25), akiben szintén Isten Lelke van (40), de akinek tanácsát nem muszáj elfogadni (36-38). Elképzelhető tehát, hogy Pál ezekben a rázós kérdésekben egyszerűen nem akart apostoli tekintéllyel fellépni, mint ahogy Filemonnak írt levelében is vonakodik használni ezt a hatalmát (Filem 8-9). A többi esetben az Úr (Isten) szavát mondja, a 12. versben azonban saját véleményét.

Bár nem zárom ki teljes mértékben az előző értelmezést, a magam részéről más megközelítést javaslok Pál szavai megértéséhez. Amikor az apostol a 10. versben azt írja, hogy „nem én parancsolom, hanem az Úr”, konkrétan az Úr Jézus válással kapcsolatos tanítására utal. Jézus világosan kimondta, hogy a válasz helytelen, Pál tehát közvetlenül hivatkozhatott az Úr (Jézus) rendelkezésére. A felemás igában élő házasok esetében azonban nem tudott Jézus tanítására hivatkozni, mert nem maradt fenn Jézustól ezzel

kapcsolatos rendelkezés. A probléma valószínűleg akkor vált jelentőssé, amikor pogány környezetben házastársak közül csak az egyik fél tért meg, és hirtelen nem tudta, maradhat-e olyan házasságban, ahol a társa hitetlen. Pál tehát úgy kezdi válaszát, hogy „én mondom, nem az Úr”. Nem a tanácsa ihletettséget vagy tekintélyét kisebbíti, hanem a forrását jelöli meg. Erről a kérdésről nem az Úr Jézus rendelkezett, hanem ő, az apostola rendelkezik, akiben szintén Isten Lelke van.

Természetesen mindkét értelmezés esetén nagy súlya van Pál rendelkezésének. Az első esetben úgy beszél, mint Isten hiteles szolgája, akinek a szavát a mérlegelésben semmiképpen nem hagyhatjuk figyelmen kívül. A második esetben úgy kell Pál tanácsát fogadnunk, mint Istentől ihletett, és ezért Jézus szavaival egyenrangú, feltétlen tekintéllyel bíró rendelkezést.